

listien työläisten rintamaan. Jättäkääme nuo "ihmisystävät" puuhaamaan tuloksettomia puuhia. Liikukukamme me koko maailman työläisten kanssa yksissä riveissä ja valmistakaamme uuden yhteiskunnan tuloa kaikella tarmollamme. Silloin on varmasti toisellaan "äitiyslain kaltalo". — Toim.

Kevätmielitteitä Toverittaren lukijoille, etupäässä naisille.

Kirj. Rauha Granholm.

Joutokoloinanne, sunnuntaisin, taltoiden ja taloushuolien lomassa, te joskus istahdatte ovenne ulkopuolelle levähtämään, henkäsemään raitista ilmaa ja nauttimaan kevätaurinkoa. Ja silloin tavallisesti ajatus liittää sinne ja tänne. Te näette ja tunnette ensimmäiseksi, että luomakunnan kevät on tullut. Puut versovat nuppuja, auringon lämmön vaikutuksesta, ruoho viheröi, vedet lorisevat vapaina, päästyään kylmän kahleista. Ilon täyttää mielen. Näyttää äänettömäkin riemuistuvan ja kaikki, jotka ääntä voi, päästävät riemun säveleitä. Lintujen viserrys täyttää ilman. Kesän tulo näyttää niin onnekkalle, hyisen talven jälkeen. Tuutuu kuin ikulnen kesä tulisi. Vaan sulkekaapa hetkeksi silmäme ja unohtakaa kevät; tai, ei kevättä, vaan paikka missä siitä nauttite — porvarillisessa yhteiskunnassa — silloin teidän onnetun tunne häviää ja pettymyksen ja vihan tunno alkaa repiä rintanne. Te huomaatte eron sopusointuisen luonnon ja sen eläjien, ihmisten mielissä.

Minä en ihmettele sitä vihaa, joka on ollut ja vieläkin on, väärää yhteiskuntamuotoja kohtaan. Viha valtuokkaa kohtaan on oikeutettua niin kauan kuin se selsoo esteenä onnen kesäme tiellä. Mutta minä ihmettelen vihaa ja erimielisyyttä, joka vallitsee omassa riveissämme.

Me eristämme riidellen moneksi ryhmäksi, oikeistolaisiin, vasemmistolaisiin j. n. e. Ja kuitenkin, me väitämme, että vaatimukset, periaatteet ja päämäärät ovat samat. Minä olen näkevinäni kapitalistiluokan ironisen hymyn; sillä heidän ilokseen me riitelemme. He tietävät, että mitä kauemmin me olemme erimielisiä, sen edullisempaa heille. He lukevat tarkkaan meidän eri ryhmielemme ohjelmat ja tietävät miten miinikin heistä on suhtauduttava. He tietävät että niin sanottu "vasemmistolaisen ohjelma" on niin jyrkkä, että heidän valtansa on pian päätyvä, jos työlläiset yksimielisesti liittyvät sen kannalle, siksi he tekevät kaikkensa sen nujertamiseksi. Mitä kauemmin he saavat meidät olemaan "ihanteellisia rakentajia" kuten "oikeistolainen ryhmä" on, sen kauemmin he tietävät saavansa olla ennallaan ristäjänä ja omaan pussiinsa kokoojana. Siksi he näyttelevät jalomielistä osaa monissa asioissa.

He tekevät myönnetyksiä, kuten Lahden valtuusto myönsi oikeistolaisille tonttimaan lahjaksi Työväentalon rakentamista varten, mutta kun yhdistyksen vuosikokouksessa vasemmistolaiset tulivat enemmistöksi joltokuntaan, ei rahatoimikamari vahvistanutkaan lahjakirjaa, eikä kuvernööri hyväksynyt piirustuksia. Eihän tuki. He tiesivät mikä on mikä, ja mikä heille porvareille on vaaraksi. Minuun on lapsesta asti syöpynt epäluulo porvareita kohtaan, sillä kauneimmankin lupauksen he pettävät, jos heidän valtaansa horjutetaan. Minä naurahan, jos he myöntävät meille taistelutta jotakin, sillä silloin on heillä hätä ja turvaavat meihin. Me voimme saada äänioikeuden ja luvan astua hallitukseen; mutta heillä on tukaportit laeissaan, joiden kautta ajavat meidät ulos ovesta, jos on kysymys jostakin köyhälistön eduista. He ovat viekas, sivistynyt kolralauma, jonka haukunta muuttuu ulyomiseksi jos heidän rahapussiansa

yritytään liikuttaa, ei yksilöiden, vaan kansakuntain hyväksi. Ja he ovat paljon vilseampia kuin me. Heidän haukuntakaiku kokoo kansainvälisesti heidät yhteen. He ovat yksimielisiä. He tietävät, että voima on aina määrännyt ja määrää elämän. He eivät säästä aseita ja tietävät ettei lupaukset enää auta. Mutta me, olemmeko me yksimielisiä? Minua inhoittaa parjaus, jota käydään riveissämme. Kautta historia on todistettu, ettei valtuokkaa luovu vallasta ilman verisiä taisteluita, kuinka se nyt sen tekisi? Ja kun olemme varmat, että se aina sopivan ajan tulien käyttää aseita työläisten nujertamiseksi, miksi me taistelemme vasemmistolaisista ohjelmaa vastaan? Minun mielipiteeni on, että vaikka kolmatta internationaalea ei olisiakaan synnytetty noine riitapöydilleen, oisimme me työläiset ilmeinkin ymmärtäneet käyttää voimiamme niinkuin porvaritkin kun se aika olisi tullut. Sillä uskon, että jokainen on samaa mieltä kanssani. "Jos minua lyödään, en istu rauhallisena ja anna lyödä itseäni vaan annan samalla mitalla." Ei. Vastarinta vastarintaa vastaan. Jos kapitalistiluokka antaa vallan rauhallisilla aseilla, emme tietysti meidän taistele muilla, mutta se ei anna, se on jo nähty! Ja lupauksiin on jo liiankin kauvan luotettu.

Meidän jokaisen yksilön pitää itsekohtaisesti tutkia riitame syitä ja koettaa saavuttaa sovinnollisuus riveissämme ennen kuin se on myöhäistä.

Minua hävettäisi, jos tietäisin kuuluneeni sellaiseen puolueyhmään, joka turvautuu kokouksissaan nykyiseen virkavaltaan, tai anastaa tovereittensa yhteisymmärryksellä kokoon kyhättä omaisuutta, jarruttaakseen omaisen olojensa muuttoa. Onpa niinkin raukkamaisia ehdotuksia, kuin rajoittaa vallankumouksellisessa hengessä ilmestyvien lehtien lukemista ja kannattamista. Tiedonhalun rajoittaminen on rumin teko, mitä käsittää voi. Kuuluipa yhteen aikaan kehoitusta eräältä taholta, ettei pitäisi tilata Toveritarta. Ajatelkaapa naiset, oliko tuo oikea teko. Me olemme naisia, iltejä, joiden niskoilla lepää uuden sukukunnan elämä, sen kasvatus ja hyvinvoinnin edistys. Ja Toveritar on kylvännyt monet hyvät siemenet äidille luokkataistelutiellä. Kuka voi kasvattaa paremmin sodan vastustajaa, kuin äiti, kun hän jo pienestä kertaalleen lapselle sen turmiolliset seuraukset.

Kuka voi kylvää sosialismin siemenen paremmin lapsen mieleen kuin äiti, kun hän alinomaa kertollee kuinka kaikki nyt on ja kuinka sen pitäisi olla.

Toveritar on antanut monet hyvät periaatteelliset neuvot sinä muodossa missä me parhaiten sen sulatamme. Kaikista suuntaridoista huolimatta me naiset olemme sisäisiä yli maailman, joilla on oma taistelumme ja omat taisteluasemamme. Olemme oikeistolaisia tai vasemmistolaisia, on meidän velvollisuutemme kehittää itseämme, omaa luokkaamme, olla samanarvoisia miestovereidemme rinnalla tiedossa, vieläpä sen verran edelläkin, että yksimielisinä kannattamme lehteämme, Toveritarta, joka kiitettävään laajasti on tehnyt työtä valkeissakin oloissa keskuudessamme. Jotkut miestoverit sanovat halveksien, että sellainen romaanilehti mutta romaanistakin saa varmuutta, onhan niitä moneita romaneja. "Rautakorko" on romaani ja jokainen nainen kun sen lukee, tietää mitä tekee valtuokkaan nähden. "Orjalassa" on hyvä romaani. Kun tässä tulen kirjoista maininneeksi, toivoisin, että jokainen nainen lukisi myös enemmän tieteellisiä kirjoja. Löytyy pari mainiota teosta, jotka juuri nyt muistan. "Voima ja aine" sekä "Miten maailma on syntynyt ja miten se on häviävä." Kaikkia tällaisia todellisia roman-

neja ja tiedettä seuraten, kasvaa meihin luja vakaumus, jota ei niin vaan kirkon valheilla järkytetä ja vihan kohdistamme tietoisina siihen miin se kuuluu. Vanhan, mädän yhteiskunnan murskaamiseksi ja uuden kansakunnan onnen rakentamiseksi, seuraten Venäjän alottamaa tietä. Ja sitten vastaisuudessa, kun me istumme ulos ja nautimme aurinkosta, kevästä, täyttää rintamme toisenlainen tunne. Me tunnemme rakkautta vihan asemasta — sillä vihan syy on pois. Kaksi luokkaa on lakannut olemasta ja jokainen tuntee sosialistisen ikuisen kesän alkaneen.

Olive Schreiner

Kirj. Alice Henry (Suomennos)

Viime vuoden lopussa päättyi Olive Schreinerin, yhden harvinaisen naisen ja ihmislouheen elämän päivät Lontoossa.

Hän oli syntynyt Basutolandissa, Etelä Afrikassa, saksalaisenglantilaisista vanhemmista, ja kasvoi erään lontoolaisen lähetytön ulkomaa asemalla. Hänen isänsä George Schreiner oli yksi lähetyssaarnaajista. Olive Schreiner antoi äitinsä nimen, Rebecca Lyndall, yhdelle romaaninsa sankarittarelle. Romaanin nimi oli "Kertomus Etelä Afrikan Farmista", jonka hän kirjoitti ennenkuin oli täyttänyt kaksikymmentä vuotta, ja kun hän vielä eli tuolla yksinäisellä lähetytön tiluksella. Kun tämä teos julkaistiin Lontoossa vuonna 1883 ja George Meredith antoi siitä kiittävän arvokauseen, oli Olive Schreinerin maine kirjailijana luotu.

Vuonna 1894 meni hän naimisiin Mr. S. G. Cronwrightin kanssa, jolla oli virkatoimi Cape Colonyssa, ja jolla oli sama poliittinen maailmankatsomus kuin vaimollaan. Mies ainoastaan jäi jälkeen Oliven kuoleman jälkeen, heidän ainoa lapsensa kuoli synnytyksessä. Olive kulutti viimeiset elämän vuotensa vuoroin Cape Colonyssa ja vuoroin Lontoossa, missä hänellä oli joukko ystäviä naisliikkeessä.

Olipa Olive Schreiner syntynyt minä aikaan tahansa olisi hän ollut kapinallinen vanhaa järjestelmää vastaan. Syntyneenä meidän päivinäme hänen kapinahenkensä kohdistui homehtuneisuutta vastaan uskonnossa, joka kytki ihmisten sielut, imperialismin ja sen järjestettyä asetta militarismia vastaan erittäinkin tämä asiantila teki hänestä sukupuolensa profetaan.

Mutta hän ei ollut ainoastaan tunnelieki olevia vääryyksiä vastaan. Jo nuorena tyttönä hänellä oli hämmästyttävän laaja katsantokanta, hänen rohkea luonteensa ei pysähtynyt ennekuin oli löytänyt totuuden, olipa asia mitä laatuja tahansa. Oli kuitenkin onneksi hänen runolliselle kirjailijaluonteelleen että hän kulutti aikaisemmat elämän vuotensa sellaisessa maassa, niin lähellä yksinkertaista luonnon kansaa, alkuperäisessä yhteiskunnassa. Etelä Afrikaa naamme kuulla hänen ensimmäisen romaaninsa sävyttää, sen monista erinomaisista ominaisuuksista.

Hän kutoi oman elämänsä vaiheet kertomukseensa, ja nykyajan naisen taistelut ja marttyryyden. Hänellä oli originaalinen nero ja voimakas esittämistapa. Mutta hänen kohtalonsa oli joutua yhdeksi niiden Etelä Afrikanlaisten mukana, jotka taistelivat tasavaltansa puolesta Englannin yliherruutta vastaan. Hän tiesi mitä on sisäisen taistelu sellaisessa henkilössä, joka kuuluu kahteen maahan ja jotka maat taistelevat keskenään. Hän oli eteläafrikanlainen ja hän oli myös englantilainen ja hän rakasti kummankin maan kansaa.

Joten, paitsi "Etelä Afrikan Farmia" on meillä muutamia pienempiä kertomuksia ja "Ratsumies Peter Hallket" muistona Oliven vilkkaan mieli-

kuvitukseen luonnoksista.

Hänen teoksensa "Nainen ja Työ" on vaan kappaleita suuremmasta kirjasta, jonka kirjoittamiseen hän oli kuluttanut kaksikymmentä vuotta, ja jonka brittiläiset sotilaat hävittivät ryöstäessään Johannesburgin kaupungin. Tämän pienemmän kirjansa hän kirjoitti ikkunattomassa, puolipimeässä mökissä, missä hänen täytyi viettää monia kuukausia, ja hän kirjoitti pitäkkeen ajatuksensa poissa ympärillään vallitsevista sodan kauhuista.

Elämänsä viime hetkiin asti pysyi Olive sodan kiihkeänä vastustajana, ja hän oli vakuutettu siitä, että naisen tehtävä hallinnollisissa asioissa on sodan poistaminen, sillä ne, jotka elämän maailmaan synnyttävät antavat sen säilyttämälle myöskin suuremman arvon.

LOS ANGELES, CALIF.

Osastomme työkokouksessa 16 p. huhtikuuta annettiin kirjeenvaihtajille eli uutisten kirjoittajille muistutus etteivät vielä väsyä, vaikka kesä onkin jo lähempänä.

Kokouksen alkua en voinut seurata, joten täytyy jättää se osa pois ja mainita mitä voim. Kirje Karjalan kommuunin avustamisesta on ollut myös pöydällä edellisestä kokouksesta, otettiin keskusteltavaksi, mutta ei voitu avustuksen suhteen tehdä mitään tällä kertaa osaston rahavarojen pienouden tähden ja lltamia on vaikea panna toimeksi ainakin toistaiseksi, sillä ne harvat tilaisuudet kuin haali on käytettävissämme, on niiden tulos käytettävä etupäässä osaston kulunkien peittämiseksi.

Osastomme toimintaa on haluttanut suuresti henkilöiden paikkakunnalta pois muuttaminen, sillä näytelmäseurastamme on polautunut osa voimista, joten täytyi jättää 23 päiväksi osittain harjoitettu kappale näytämättä, eikä ole vielä tietoa voidaanko näyttelemistä jatkaa edelleen.

Muuten näytelmäseura päätti korvata sen vahingon ja järjestää huumorisen iltaman mainituksi 23 päivän illaksi.

Osasto päätti myös viettää vappujuhlat 30 p. huhtikuuta Lomax haalilla, johon tilaisuuteen oli enemminkin tilattu 50 kpl. vappumerkkejä.

Keskusteltiin ulkoilmajuhlista mutta päätettiin niiden pito siirtää tuonnemmaksi, että ilmat lämpenevät, sillä ne on nykyisin olleet kylmän puoleisia.

Päätettiin muuttaa osaston kokoukset pidettäväksi kuukauden 1nen lauantai eli ainoastaan kerran kuussa ja 3mas lauantai pidetään ohjelma- eli keskustelukokoukset, näin toivotaan saatavan jonkun verran vilkkautta osaston lamaanuksissa olevan toimintaa.

Seuraava keskustelukokous on toukokuun 21 p., johon päätettiin kutsua kaikenmielisiä keskustelemaan, olisiko mitään mahdollisuutta saada yhteistoimintaa työväenalan eteenpäin viemiseksi ja mitä keinoja olisi silinä käytettävä. Täälläkin on niin pieni joukko suomalaisia ja nekin hajaantuneina eri ryhmiin on voimamme heikot.

Sisä kaikki, joille on nykyinen järjestelmä tuottanut kärsimystä, saapukaa tuumimaan joukolla, mitä olisi tehtävä sen pikaiseksi muuttamiseksi. Sisä Lomax haalille, Central ave. ja Vernon kulma, 21 p. toukokuuta kello 8 illalla. — Maija.

WM. HURME,

oleskellut Pennsylvanian teräsmylly-alueella sekä viime kesänä Astoriassa, jossa toimi Finnish Hand Laundry-liikkeen omistajana, hyväntahtoisesti ilmoita osoitteesi konttorimme. Jos joku voi ilmoittaa meille Hurmeen osoitteen olemme siitä hyvin kiitollisia. — Toverin konttori.